

Ключевые слова: субъект права, физическое лицо, основатель, участник, корпоративные правоотношения.

Nechytailo T.O. Features individual participate as founders and participants of business association.

The article analyzes the possibilities for individuals to participate in a corporate relationship as a founder (participant) of business partnerships. Investigated prohibitions and restrictions on certain categories of participation and establishing business partnerships.

Keywords: legal entity, individual, founder, participant, corporate relationship.

Чурпіта Г.В.

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри цивільного права і процесу*

Національної академії внутрішніх справ

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ О.О.ШТЕФАН

**на тему: «Цивільно-процесуальний захист
суб'єктивного авторського права: теорія, зако-
нодавство, судова практика»**

Сьогодні в Україні на державному рівні проголошено стратегічний курс, спрямований на формування інноваційно орієнтованої економіки, що передбачає зростання обсягів надання високотехнологічних послуг, заснованих на використанні інтелектуального продукту. У цьому контексті підвищення ролі авторського права як галузі, що забезпечує правову охорону результатів творчої діяльності, є безперечною.

Ринкова економіка відкриває широкі можливості для розвитку правовідносин у сфері творчої діяльності, а впровадження сучасних технологій створює підґрунтя для незаконного використання творів шляхом їх тиражування та інших посягань на авторське право. Технічні та технологічні новації впевнено увійшли у життя людини, стали вигідним товаром та засобом виготовлення контрафакту.

Актуальність теми монографічного дослідження обумовлено тим, що ефективна охорона і захист авторського права є одним із визначальних факторів сприйняття кожної держави, як високо

цивілізованої. Вчасне реагування законодавства на сучасні потреби суспільства дозволяє успішно співпрацювати з розвинутими країнами світу у політичній, економічній та культурній сферах.

Звертаючись до сучасної спеціальної літератури, привертає увагу той факт, що наразі відсутні комплексні монографічні дослідження, присвячені процесуальним особливостям розгляду справ, що виникають із порушених, оспорених та невизнаних авторських прав на твори. Натомість досить багато уваги приділено матеріально-правовим аспектам захисту авторських прав такими дослідниками, як: Г. В. Чурпіта «Авторське право на твори образотворчого мистецтва» (Х., 2003), Є. А. Греков «Авторське право на твори архітектури» (К., 2007), О. М. Пастухов «Авторське право у сфері функціонування всесвітньої інформаційної мережі Інтернет» (К., 2002), С. М. Клейменова «Авторські правовідносини як форма реалізації правомочностей суб'єктів авторського права» (К., 2004), Капіца Ю.М., Ступак С.К., Жувака О.В. «Авторське право і суміжні права в Європі» (К., 2012) та інші. Зазначена обставина додатково вказує на актуальність монографічного дослідження О.О. Штефан.

Розкриттю теми дослідження сприяла добре продумана структура роботи, завдяки чому викладення матеріалу монографії здійснено логічно та послідовно, що дозволило розкрити тему дослідження. В роботі комплексно та системно висвітлюються різні питання, які у своїй сукупності дають уяву про стан розробки основних інститутів цивільного процесуального права, особливості захисту прав авторів та інших осіб, яким належить авторське право на твір, проблеми правозастосування у досліджуваній сфері. Оскільки дослідження носить теоретико-прикладний характер, цілком виправданим та об'єктивно зумовленим є звернення автора до визначення та уточнення категоріального апарату проблеми. Автор, зокрема, приділив увагу визначенню понять «охорони» і «захисту», «права» та «інтересу», вказав межі їх взаємодії та розмежування. Уточнив поняття «доказів», «доказування», «засобів доказування», «осіб, які беруть участь у справі», «рішення суду» та інші. Привертає увагу той факт, що розробка категоріального апарату проблеми, здійснена в монографічному дослідженні,

ґрунтується на аналізі як національної, так і зарубіжної доктрини цивільного процесуального права.

Справи щодо захисту авторських прав мають певну специфіку їх розгляду в порядку позовного провадження: щодо виду судочинства, суб'єктного складу учасників процесу, забезпечення позову, фіксації порушення і доказування факту порушення тощо, що знайшли своє віддзеркалення в монографії. У роботі докладно досліджуються найбільш розповсюджені порушення у сфері авторського права такі, як плагіат, контрафакт, піратство та визначаються способи їх захисту. Аналіз законодавства України, положень доктрини авторського права та цивільного процесуального права, сучасної судової практики став підґрунтям для пропозицій автора щодо удосконалення законодавства України у досліджуваній сфері.

Дослідник не залишила поза своєю увагою проблеми захисту авторського права в порядку цивільного судочинства в мережі Інтернет. В умовах функціонування інформаційного суспільства традиційний захист цивільних прав не завжди є ефективним, особливо при захисті прав на об'єкти авторського права, певною мірою пов'язаних з цифровими технологіями. Літературні, аудіовізуальні, музичні, фотографічні твори, комп'ютерні програми та інші об'єкти авторського права, відтворені у цифровій формі, все частіше стають об'єктами правопорушень. Україна щороку займає лідируючі місця серед усіх країн світу за обсягами комп'ютерного піратства, обходу технічних засобів захисту та, загалом, порушення авторського права. В такій ситуації лише суд вправі поставити усі крапки над «і», притягнути винну особу до відповідальності і компенсувати завдані збитки суб'єктам авторських правовідносин, в разі порушення особистих майнових і немайнових авторських прав.

Високий, ефективний, вчасний захист авторського права в порядку цивільного судочинства дозволить створити баланс дотримання в нашій державі конституційних прав громадян та їх правовий захист, а також виконання міжнародних зобов'язань України перед світовою спільнотою. Отже, саме пошук науково обґрунтованих шляхів і вироблення на цій основі пропозицій,

щодо удосконалення як матеріального, так і цивільно-процесуального законодавства, що безпосередньо викладені у даній монографії, зумовлюють наукову цінність та практичне значення цього дослідження в умовах євроінтеграційних процесів сучасності.

Захист порушеного авторського права в цивільному судочинстві є складним і багатогранним процесом. О.О. Штефан у своєму дослідженні безпосередньо приділяє увагу розкриттю специфіки розгляду судом таких цивільних справ на різних етапах позовного провадження. Суб'єкту авторського права належить право на судовий захист, у процесі реалізації якого виникає потреба у доведенні наявності порушення права, завданих збитків таким порушенням, включаючи і моральну шкоду тощо. У зв'язку з цим автор висвітлює проблемні питання формування доказової бази по даній категорії цивільних справ. Особлива увага приділяється проблемам призначення судової експертизи та використання цього різновиду доказування в цивільному судочинстві у разі захисту порушених, оспорених або невизнаних авторських прав. Ті питання, що виникають при захисті авторського права, вимагають спеціальних знань, якими володіють фахівці у сфері літератури, науки, мистецтва та ті, що мають знання про певні закономірності, які властиві тому чи іншому об'єкту авторського права, що у своїй сукупності дозволяє встановити необхідні факти в процесі судового захисту зазначених прав.

З урахуванням викладеного, видання монографії О.О. Штефан на тему: «Цивільно-процесуальний захист суб'єктивного авторського права: теорія, законодавство, судова практика» є відповіддю на вирішення актуальних питань судового захисту авторських прав, яка може привернути увагу, як фахівців у даній сфері, так і необмежене коло осіб, яких цікавлять питання цивільного процесуального захисту авторського права. Автор знає як захистити право на твір та щиро ділиться своїми знаннями із суспільством.